

Vad har hänt?

EN VECKA PUFFYLLD AV KRISDISKUSSIONER. Infor fullast stor konsertussal talade på inbjudna av Nyliberala Klubben fyra sakkunniga: bankdirektör Rydbeck, professor Brisman, lektor Wigfors, direktör Hugo Hammar. Den förstnämnda varnade för överdriven sparsamhet, men kunde icke rekommendera sänkt. Med ett ord, låt oss köpa på lagom — *icke leva i otrevligt lyx!* Professor Brisman visste intet botemedel, lektor Wigfors påvisade faran av det allmänna inknappning på sina företag, direktör Hammar påminde om den mänskligt-psykologiska faktorn i det ekonomiska livet och om de fackliga monopolsträvningens skadlighet.

Doktor Johan Akerman har talat i Örebro, på inbjudan av landsbördningen och handelskammarens ordförande. Hans slud: *Dagens lösen är sparat!* Stöd framåtskrifnad, levnadsstandardens framtida stegring! Köp svenskt!

Förmodligen ha våra läsare i allmänhet bevisat liknande uppvisningsföreläsning. *Sparat! Sparat intet! Spara lagom!*

Professor Heckscher har i D. N. skrevet om Sparsamhet och lågkonjunktur. Tre spalter. Dock stannar man i någon tvivel.

Om man med sparsamde menar den enkla underlätenheten att köpa varor, så är det ganska uppenbart att en sådan tendens måste verka deprimerande, d. v. s. ägnad att hindra näringslivets expansion.

En sparsam i denna mening (sköp-lärlig) är följaktligen depressionens mest effektiva väpen. Na betyder omedelbart sparsam i princip, d. v. s. fränsett konjunkturteori, absolut icke underlätenhet att köpa; och på sanningen är viktigare att inköpa. Sparsamhet betyder fastner, under författning av ekonomisk jämvt, utifrån nedlagda på produktionsmedel i stället för på konsumtionsmedel. —

Även just här är det fara värt att låget ändras under en lågkonjunktur.

Under sådana förhållanden är det därför verkligen sant att sparsamhet kan ta bort köpkraft och ytterligare fördjupa depressionen. Vill man icke det, så får man alltså äta sig till rekommendera ett större sparsam i vanlig som lämpligt just under den nuvarande situationen. Det är under lågkonjunktur som predikan om sparsamhet är mer än värdig på sin plats; men det är över huvud taget i allmänhet på sin plats så snart man icke har att brottas med en mer än vanlig farlig och svåröverskinnad lågkonjunktur. Då bidrar den ännu till att öka läget farer — naturligtvis församt att någon byrå sig om vad som profdas.

Fartigast är kanske en speciellt utsparat sparsamhet just nu i den mån det gäller allmänna arbeten i statens och kommuners regi; ty ingenting skulle vara mera ägnat att skapa ett otaligt problem på arbetsmarknaden än om det allmänna för sin del bidrog att öka arbetslösheten, när de privata företagen i ganska hög grad äro tvungna till det.

Vi be att få ställa en fråga till professor Heckscher. Är nöjden det långa talets korta mening den, att lönerna skola höjas — eller bibehållas, men icke sänkas — och att arbetslöshetsunderstöden måste ökas? Det finns ju breda lager som intet spara av försiktighet, utan för att inte ha något att köpa för. Villen bot vill man annars ge för deras »köpsträcka»?

Är detta demokrati?

Av ELIN WAGNER.

Är 1932 blir ett prövningens år för folkens ställning till kriget. Ty på den betydelse och nödvändighet man tillmäter kriget som verktyg för nationella önskemål beror hållningen vid världens första stora avrustningskonferens i Genève.

Det märkliga är att fast denna avrustningskonferens är internationell blir det ändå så att varje land får fatta ståndpunkt efter egen vilja och samvete. För att citera Utrikesdepartementets Blå bok: »konventionen skall icke endast fastställa bestämmelser som skola tillämpas lika för alla, utan den skall också innehålla siffror av individuell natur som för varje stat fastställer gränser för dess rustningar».

Det blir alltså otänknligt hur svårt det än må tyckas för många, att Sverige till sist handlar självständigt.

Under samma år som den självständiga svenska insatsen skall ske, ha vi allmänna politiska val. Det betyder att det mandat folket gett sin riksdag nu är utlupet och skall förnyas och att vi ha ett av våra tillfällen att öva inflytande. För den som utgår från att Sverige är ett demokratiskt styrt land, förefaller det då som om denna stora fråga borde bli föremål för ett val av Sveriges folk.

Ställningen har dock redan klarat så pass, att vi inse att det alls inte är självklart. Det tycks vara meningen att undanhålla svenska folket denna livsträga i valstriden. Det får diskutera inrepolitiska frågor och välja dem de tro bäst kunna häva krisen och få bukt på arbetslösheten. Men den stora utrikespolitiska fråga, vars lösning eller icke lösning på konferensen i Genève kommer att öva inflytande på vår kris och vår arbetslöshet, den ska svenska folket inte få yttra sig om.

Varför?

Jo, försvarsberedningen hinner inte lägga fram sitt förslag till dess! Så länge den arbetar skola vi uppskjuta att ha någon mening. Likgiltigt om den dit är inne, då det betydelsefullt att ha en mening.

Man frågar varför inte försvarsberedningen skulle kunna anmodas att i god tid ut sitt arbete lägga fram ett sådant material att svenska folket finge hjälp att fatta ståndpunkt. Och då får man veta att försvarsberedningen i sin nu måste avaktin utgången av avrustningskonferensen i Genève, emedan beredningen har att ta hänsyn till hur situationen utvecklar sig där.

När man hör detta sista, kunde man tro att beredningen ger sig man.

(Forts. å sid. 6.)

"Gift kvinna"

attackeras i Göteborg.

Göteborgs stads lönenämnd är avlämnat ett förslag till tjänstestyrrelse för stadens betafningshavare, som nu skall gå rundgång till styrelser och tjänstestyrrelser för yttrande.

I en särskild paragraf behandlar nämnda förslag gift kvinnans anställning. I motiveringen säger man sig vilja »lösa den nu så aktuella frågan om gifta kvinnors tillträde till kommunala betafningshavarna». Man framhåller att stadens intresse fördrar, att gifta kvinnor icke må av någon styrelse anställas i obegränsad omfattning, utan att en viss kontroll här bör äga rum. Nämnden ställer vidare de gifta kvinnornas eget intresse i motsatsställning till stadens intresse. Den säger skäligen hänsyn till de gifta kvinnornas eget intresse fördrar, att något direkt förbud icke utfärdas för deras anställning eller bibehållande i tjänst.

Nämndens lösning av det problem den anser förvira ser ut på följande sätt. Gift kvinna kan icke i vanlig ordning beföras till ordinarie betafning, utan att nämnden för varje gång tagit fallet under översyn och tillstyrkt beföras. Vidare säges att kvinnlig betafningshavare som redan innehar ordinarie betafning och som ingår äktenkapet icke skall vara skyldig att avgå från betafningen, så vida icke nämnden, på framställan av den myndighet, där hon är anställd, finner detta nödvändigt med hänsyn till betafningens behöriga upprätthållande.

Man måste ovillkorligen fråga sig, vad det är för ett stadens intresse, som måste göra åttalund på gifta och gifta betafningshavare inför en arbetsuppgift i stadens tjänst, som icke har med deras civilisat att göra. Kan anmärkningarna framställas mot skötandet av tjänsten, så må ju dessa bevras i vanlig ordning, som för varje annan tjänstestyrrelse. Någon omsorg om själva tjänstens upprätthållande kan detta intresse inte beteckna.

Själva sakförhållandet, att vederbörande tjänsteman ingår äktenkapet, synes alltså diskvalificera henne som arbetare i stadens tjänst. En olämplig och farlig förföljelse av äktenkapet!

Lönenämndens ställningstagande har en vittgående principiell innebörd. Av vad slag är det kvinnliga medborgarskapet, då man bara kan tilläta en sådant sak som förbud mot att anställa gift kvinna i stadens tjänst, vilket av förslaget formulering ju framgår varit fallet. Villken annan grupp av medborgare skulle man på detta sätt våga framtaga deras arbete och inkomst, på vilken deras herus budget är baserad! Och detta icke konsekvens av en handling. Den ställning till kvinnorna och äktenkapet som Göteborgs

stads lönenämnd i sin förslag till tjänstestyrrelse givit uttryck åt, är en uppenbar kränkning av det kvinnliga medborgarskapets ansende och värde. Man synes vilja ha en adubel prisnivå också på det gäller medborgarskapet, med ett medborgarskap av lägre värde, när det gäller kvinnorna, där kränkning av ovan påtalade slag äro tillåtna och alltså lagen icke är lika.

Som bidrag till lösning av arbetslöshetsfrågan kan återigen minst av allt anses lyckad. Det fötal betafningshavare som tid efter annan kunna göras lygga skulle icke stå de grupper till buds, där arbetslösheten är mest tryckande. I gengäld skulle ett dylikt tillvägagångssätt spoliära de värden av erfarenhet, som en tjänstestyrrelse och under sin tjänstetid förvärvat, och som i ett fortsatt arbete skulle kommit staden till godo. Dessutom kunna dessa betafningshavare, om arbetslösheten något motiverar för åtgärden, med rätta fordra svar på frågan, varför av dem kräves en besattning till bekämpande av arbetslösheten, som icke påligger andra medborgare, och — som avvärdar dem hela den arbetsuppgift de utan anmärkning pliketterat att staden fullgjort.

C—II.

Poeten och publiken.

Mr. Sitwells förkunnelse.

Man kommer att tänka på Beethoven, Kiplings Beethoven & Co. Mr. Osbert Sitwell må förstå. Men också Beethle skickade litteratur och föraktade sport, också Beethle tillförde en förtjänst skola, som utbildade officersaspiranter, också Beethle blev hermit, eftersom bakom hans lätt karikerade drag döljer sig Mr. Kipling själv. Längre bör man inte pressa en likhet, som stöder sig på några yttre drag. Mr. Sitwells förkunnelse har ingen beröring med Kiplings, den bör helt utredas till och den är omisskänligt dess drag.

Det var bara ett fåtal, som fingo höra honom, då Svensk-Engelska föreningen nyligen kallat honom till i Stockholm. Men han sade många föruftiga ord om poesi, ja, även om något så irrationellt som poesi kan man säga föruftiga ord lika väl som oförnuftiga. I lyckligt motstånd till många av våra egen ära poeter hade Sitwells förkunnelse klart, klarhet, pregnans. Och detta är första vittoret, då man drager att ett oavvärdligt likgiltiga eller vantroende.

Osbert Sitwell och hans systar Edith — i England vanligen kallade de Sitwells — ha erövrat en jesterställning inom den allra nyaste poetiska skolan i sitt hemland. Vid den bekantskap, som Mr. Sitwell påkte föremått sig om genom att låsa sin systers och sina egna verser, fick man nog knappast klart för sig, hur de kunna betydja så mycket, men vill att de måste väcka häftig opposition hos de rättrogna anhängarna av Tenyson och Swinburne, eftersom man väl får anta, att några av dessa ännu leva kvar.

Intresset för ung dikt — glossar är ganska nystimplad hos oss — tycks vara lika livligt i England som här. Man minns

(Forts. å sid. 6.)

Romanen

som inte fick priset.

Av HAGAR OLSSON.

I det längsta ville man ju hoppas att det skulle bli Sigurd Hoel som hemförde segern i den stora romanutställningens final. Naturligtvis blev det inte han. Världen har inte förändrat sig.

Någon »seger» kan man för resten inte tala om i detta sorgslustiga lotteri. Om en idrottsjury skulle vara så nationalistiskt bunden och så villrådig som den interkandinaviska romanprisnämnden, skulle det ausa vara en skandal. De flesta höll blakt på sina landsmän! Och endast två herrar kunde förena sig om en och samma bok — Christiansens — för övrigt fanns det lika många omöden som domare! Vilket bevisar, att den levande litteraturen får kämpa sig fram på egen hand — och har den inte alltid fått göra det? — utan hänsyn till de blinda ledare, som kan se klart endast i det förgångna.

Nordisk romanlitteratur har på länge inte frambragt ett så levande och fascinerande konstverk som Hoels *En dag i oktober*. Här har man för en gångs skull en roman som pressar en för bröstet och går löst på en med tidens egen hämmande andrömtning. En roman, där den simrika kompositionen är orga-

niskt framvuxen ur ämnets betingelser och samtals stoffets rika mångfald till en hemlighetsfull enka — ett mänskligt i relation till den sociala omgivningen.

Skådeplatsen är en vanlig oktober hyreskåpa i Oslo. En dag i oktober bör tidningsstudien som vanligt eftermiddagsutgådnarna till dem som bor i huset. När hon följande morgon på samma sätt upprätt morgonfödingarna till samma personer, har hela huset skakats av en katastrof, en osynlig inre jordbävning, vars verkningar inträngt genom alla de stängda dörrarna, utlösande lidelsefulla dramer och mycken odälgelse. Det enda som utåt kunnat påräknas, det enda som kunnat förmärkas av dem som vandrat förbi på

(Forts. å sid. 5.)

**AKTIEBOLAGET
KOL och KOKS**

Telefoner: »KOL och KOKS»

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMITEEN: Elin Wägner, Elisabeth Tamm, Ada Nilsson, Honorine Hermelin. REDAKTOR: Carin Hermelin. ANSVARIG UTGIVARE: Ada Nilsson. Utökningar varje heligt lördag. Själsuppl. 1-3 2 tr. Stockholm Tel. N. 4042, 10243.

ADVOKATER Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Anders Advokatbyrå Inneh. Eva Andén. Heriksgatan 14 (d. o. L.ia Vattug.) Tel. 7575, 7976. STÖCKHOLM Specialitet: Familje- och arvskaver, förtäringar och testaments, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förtäringar.

TANDLÄKARE

TANDLÄKARE HARRY KLEIN Kungsgatan 17, 3 tr. Tel. 62 40.

TANDLÄKARE Else Widman-Rupertz Norr Mälarstrand 74 (Ingående i Heltzer i byggnad 1) Mottagningstid en översen. pr K. 729

TANDLÄKARE Karl G:son Diamant Kungsgatan 72, 5 tr. Mottag. efter översenkom. pr tel. 18 66.

TANDLÄKARE TORSTEN BORG Hornsgatan 33, 4 tr. (biav). Mottag. enligt översenkommele pr tel. S. (0)14292.

TANDLÄKARE BENGT LINDBERG Alvalövsgatan 116, Appellviken. Mottagning efter översenkommele pr tel. A. 1277.

W EIMARKS hygieniskt bad, massage. Regeringsg. 28. Tel. N. 8538

Eldbegänselsen

Vinter med varje dag, erkännande i allt väders intressen om tiden förnuftsfulla förhållningarna för de avlidna stift. Närmare upplysningar om stiftningens ämnen angifvas till Svenska Eldbegänselsnämningen (S. E. F.) Stockholm, Sönderögatan 17. Sv. 10-2. Vid personligt besök eller pr telefon. Sen. 22 80. Vänligt K. 10-4. Lästidning om stiftningens verksamhet. K. 10-2. Inbudsavgiften för de i stiftningens verksamhet inlämnade b. fr. är andra 10 kr. Ansvaret förskottas i kassa. Förtäring, sju. efter tillstånd öfverlämnas. Omfattning för alla stiftningens stiftningar. Sen. 22 80. K. 10-4 pr betalt.

Anlita vid dödsfall A.B. BEGRAVNINGSS- & STERILISERINGEN. Adr. Erik Hagström, Appellviken. Allt för begravnin. o. beströdnin. 65. Eldbegänselsförordningen ombud. Ring vid dödsfall blott upp P. 5 2722 (efter afstäm. Appellviken 614) Bl. till förtäring. Kontor o. utställn. BERGEGATAN 6.

Clary Dahlström Leg. Fälskär. Dalagatan 2, Tel. 84104. Kl. 10-2. KOPPNING Verk. svullnad i benen, kyckla bänder och fötter, skidå.

Tekniska Fabrikern TIP-STOP. Stockholm 4. Tel. S. 88, 19705.

Den 7 nov. 1951.

Dåliga tider.

Vi ha länge hört talas om de dåliga tiderna! Vi ha också fått känna av dem. Inte bara de arbetslösa utan även andra. Alla utom dem som spekulera och-göra sig rika, när andra ha det som sämst. Vårt hopp har stått till England. Om bara de engelska valen gäve den nationella regeringen majoritet, då skulle penningvärdet åter bli stadigt, och förhållandena inträda i sitt normala skick. Och den nationella regeringen fick majoritet, så stor den kunnat önska sig, i o. m. stöfret!

Den, som tvivlat på det lyckliga i den nationella regeringens framgång i England — och alla nationella regeringars framgång för själviska och reaktionära syften — kunde se sig om efter snöd vinning. Attningslösa trumpetstötarna, som i vår borgerliga press skulle förkunna det västland och stora fördelar, som nu voro i antågande. Men vad ser man, och vad hör man. Om England nu kommer att föra en alltför nationell politik, införa tullar m. m., så blir det svenska näringslivet ytterligare lidande. Vår trävaruexport, våra jordbruksprodukter, smör och fisk m. m., som redan nu betingas så låga priser, bli helt utestängda från den engelska marknaden. Då blir det ändå värre än nu! Och det är inte bara i Sverige, man resonerar så. Från Frankrike, från Amerika — de rika länderna — uttalar samma lärhågor.

Det är verkligen bedrögligt! Det är inte nog med, att man erkänner vissa rättsbegrepp för det enskilda och andra för det allmänna, utan politiken skall gå ut på, att allt varje land skall för sin tillfälliga fördels skull handla så, att det skadar alla andra länder. Man skäms inte en gång för att släpa det. Och märker inte det oböjbara. Den borgerliga sanningen inom varje land slår varit om sitt gamla samhälle, dess pengar, dess förmåner för ett fåtal, dess s. k. makt. Den tror sig vinna ett tillfälligt öfverflöd och offerar för den skull ett varaktigt västland — den vill ej avstå från en flentig handling, den må kallat tullar eller krig och i stället handla i verkligt samförstånd. Och så motarbetar den borgerliga sanningen sig själv och undergräver därjämte det gamla samhället i alla länder.

Mot vägghora är TIPTOP det såraste medlet. Låt detabeh. Edra lägenheter eller enstaka möbler med TIPTOP. TIPTOP METODEN är effektivt. Desinfektion utföres och uppbyggnad ämnas.

Liliesjöes Skåvårds- och smödn. Stockholm. Butiker: Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82. Hanterkaregatan 45 — Tel. Kh. 55 85. Sveavägen 109 — Tel. V. 170 25. El värmeuddar — Kattkönn — Kamelbarkar — Urinbehållare — Sallitetsboxar för damer — Allt i branschen.

Restaurant Damberg MATSALEN i tr. Lunch: 1:00 - Middag: 2:50 - Soupp: 2:25. Dagligen Minder och Åfänkassett

Stormen har dragit förbi.

Valnatt i London — och dagen efter.

Välslatten har sedan gammalt i London hållit en gemyttlig och festlig prägel, det har brukat vara en upplopp politisk bakvärd i valloftens ljunga beröring. I år var karnevalsstämningen försvunnen och de apodiktiska härskrömlor och löksalstrumpor, som framträdde på en valdags festlighet. Stämningen var avgränsad, men det gärdade rykten om de uppträdde — de korta engelsmännen — var mycket känsliga för uppträdet — vilka tidigare ha ägt rum. Dessa tog sig särskilt 1929 synsätt. Dessa hade i tvill tilläts för att dirigera trafiken genom den isande dimman. Man kände sig som isvept i vållskan och varje upploppning fövöllt oförklarbar bara rent skitsmåtsk ått. Men till slutna fördömd och liftförklarlig utvisning meddelades utan vidare att nyhetsbyråerna på postens ammodan blivit inställd.

För den intresserade väljaren återstod nu endast att gå in på någon av de stora biografier, vilka efter att vid 12-tiden ha brädat sina föreställning sedan under de följande två timmerna skulle meddela resultatet allt eftersom de kommo. Publikens tillhörde här den enklaste meddelansen, en öfverpolitisk synpunkt mycket obestämbar kategori, som saknar fast förklaring och villar den osundvildiga penaltvången, vid alla engelska val.

Och så förjorde då resultatet komma framme på vita doften. Konservativa rapporter, nya vinsten, arbetarpartiets allmännigt. Pendeln tycktes den här gången inte bara ha svängt över, den hade helt enkelt hoppat ur led. Glädjen är stor, och man hurrar åt MacDonalds porträtt, men visst är nåt mycket mer åt Hendersons, här och där ropas: »Det var han som sprang sig väls!» När mattem förda verkliga senaste — Hendersons nedslag — rapporteras, blir jublet omåttligt man applåderar, burrar, stamper och kastar kattarna i luften. Men det är icke den glatt gemyttiga stämningen som vid andra val, det är en håttå triumf.

När Lloyd Georges porträtt visas, hänskrålar publiken och burar som att ett mislyckat cirksnummer. »Rapporterna raka in, det är ju det förskräckande de varaktiga till, här övertrumfande. På bänken framför sitta två timmen melankoliska danskar, som på grund av fullträgen kanske ha ämnat förtvett intress för resultatet än engelsmännen själva. Efter en stund säger den en sorgset: »Nu får vi sju apne vort»

HERMES KAFFE Kaffe för kvaliteten är högre än priset! Skaffa det smödn. hvarsteds. Birgerjargsgatan 71 — Stockholm. Telefon: N. 11074 — N. 6540 — 9679. Liljeholmsvägen 4 — Tel. Låh. 45. Särskilt omtyckt är Mokkaibändning K. 2:10 pr kg. Klipp ur annonsen! Åberopa denna tidning! Begär prislista!

Från Handelsfirman HERMES A.-B. Liljeholmsväg 4 eller Birgerjargsg. 71, Stockholm, rek. kg. kaffe à kr. pr kg. att bet. m. postfrsk. eftervart. Grantrop önekas. Agentur önekas.

Nils Hellmans Bokbinderi 30 Grevtugatan 30 STOCKHOLM Specialitet: Privatbindningar till låga priser.

Restaurant Damberg MATSALEN i tr. Lunch: 1:00 - Middag: 2:50 - Soupp: 2:25. Dagligen Minder och Åfänkassett

Flask selv och kamraten nickar dystert bekräftande. Efter någon timme tycker man sig redan veta, det, allra mest spännande resultatet, MacDonalde egen valkrets, kan ändå inte väntas förrän nästa dag.

Stormen har dragit förbi. Så gott som hela arbetarpartiet har sopsats ut ur parlamentet, aldrig förr i Englands historia har ett så fruktansvärt misstroendevotum blivit uttalat. Ty den enda fasta punkten i det triumferande nationella programmet var att den existerande läskifte-societismen i alla dess olika manifestationer och chatteringar måste kröslas. Valkampanjens ärendes måfågelsat. Sverdens riksdagsförände, var endast en våldsam attack mot den utgiftspolitik han själv under ett par års tid — säkerligen mot sin vilja — hade måst tillämpa.

Men efter valde förklarade han: »Detta betyder icke slutet för arbetarpartiet. Det kommer åter att resa sig men blott med nya ledare, som ha förutseende och mod. Det måste byggas upp med nationen, icke klassen som grundval.»

De liberala ha överallt församlat Samuel och Simons appell att stöjda regering och vägrat att lyssna till Lloyd Georges varningörord om sen protektionistiska föllå drapader med Union Jacks. I ett fall har ju den provisoriska alliansen tillt att den nye arbetarledaren Henderson tills vidare blivit bortra från parlamentet och ersatts av en yttrent marxistisk kandidat. Med hänsyn till den före utrikesministerns insatser inom den internationella fredspolitik vittnar det snarligen om dåligt omdöme hos de liberala väljarna att så löns den man, som i Nationernas Förbund varit den förmåesrepresentant England på länge hått och säkerligen den högst aktade.

I de många strider mellan konservativa och liberala, som trots den nationella enigheten gått till skänd, ha de senare förloret så kommit som efter hela linjen — med undantag för Darwin. Där lyckades liberalernas verkliga chef, Sir Herbert Samuel, t. o. m. draga över åndsvilda konservativa till sig och åberopa hägerkandidaten siftra från föregående val. Sir Herbert förde annars snarligen inte sin kampanj i någon vidare entusiastisk åsning, med primärte sågo han och hans frändrevänliga anhängare, hur de konservativa »votto fram tullarna i återgången och med lock eller pok sökte få med de liberala på ett oretseratvart protektionistisk program.

I det gamla parlamentet behövdes de liberala för att skaffa regeringen majoritet. Vill kabinetten förbliva i någon mån nationellt mest vilja liberalerna allmänt vara med. Frågan blir ju då vad den fria handelen politisk egentligen innebär. En till på födömmen är: ex. lära de liberala näppeligen vilja biträda, men vad betyder väl deras åskter för de 470 konservativa protektionisterna? De kunna ju själva regera parlamentet som de behåga.

Slutligen kommer till de 100 konservativa, den gamla alliansen, som från att ha varit den mest smäddade och förskäddade av engelsmäna nu blivit en hela folkets hjulle eller i varje fall blivit så populärt som det är möjligt för en politiker. Han har själv förklarats valets utgång vara

Mannens kärlek och kvinnans

hade fru Th. Jensen kallat det föredrag hon på onsdagskvällen höll på Musikiska akademien inför ett fullsat och skrälltytt auditorium. Det är möjligt att titeln gör sig inför dansk publik och att man får godta den från det hållet — men skulle någon av våra unga åttår för kvällen skulle vi med all säkerhet ha uppmärksammas om föredraget inte omfattats. Om fattigdom och barnstärning eller något annat som mera översensstämde med ämnet.

Utom vad en gravsten berättat henne om en okänd kvinna: Gift vid 17 års ålder, blev vid trettioett, sörjd av make och döns barn, ägde förtärtarinnan till »Storkens» ett rikvarkör och för olyckliga mödrar att hämta bevis ur för detta kvinnans martyriskap, som hon tillskrev »dumheten, satan och livets».

Mot livet, sade talarrinnen, kan man icke strida, men mot dumheten. Det är olyckligt att ett folk, som i vetenskap och konst står över andra folk, skall loterera ettas martyriskap ibland sig. Vi måste förta vårt för varje kvinn, om ett barn hostade och kultiverat sitt moderskap. Vore det logiskt i vårt samhällssystem skulle det icke lå födas för barn för en tillfredsställande försörjning vore ordnad för dem som redan funnos.

Talarrinnen yttrade även under kvällen att »ingenting är så känslösligt, som dumheten», vilket man även skulle kunna tillämpa på den förståelse på konstnärer, då publiken ibland fönn det mycket märkligt att höra fru Jensen låsa upp brev från kvinnor som på några få år fått sitt livsmot förörlorat av att de varit tvungna att förtära fler barn till världen än de orkade ta hand om. (När en mor, gift med en öre-sjuk man, vars hela släkt dörr i sjukdomen, beskrev, hur hon, om ett barn hostade och kultiverat, av skräck och ångsan låg i hennes hela maten — då skratade åttningstämde inte de som stö närmast sjuknaturen, vilket tacksamt noteras.)

Kanske kritiken ändå inte odelat skall falla på publiken. Föredraget, liksom dess titel, påmände någon om barnlörens »försädrade» medicin. Det var följande avslutning: »Nu att ändå lå komma till tals med denna skrälltyttas publik.

Talarrinnans allvarliga uppsåt att utåtråta något såltes icke låraga, men frågan är huruvida icke en taktig föreläsning i Folkets Hus å 50 öre hade varit ändamålsenligare än detta blandade kaseri å 2: 50 i Musikiska akademien.

Elsa Svartengren.

icke överraskande utan häpnadsväckande. Man kan fråga sig, om han icke i grund och botten är en smula nedstämd över allt gamla partis undergång. Han måste nog trots sin triumf känna sig ensam i underlandet. Under sin kampanj i Seaham förklarade han, att han icke ville bli bedömd efter sitt nya allsäck, utan efter sitt gamla, och såkert åttier. Det var följande avslutning: »Nu att ändå lå komma till tals med denna skrälltyttas publik.

Om regeringens parlamentsförslag vet man alltför ingenting, men vad om sades om Chathamens koalitionsregering 1774 att och premiärministern till största delen hade begär sina fiender och motståndare till makten blott försvirningen sedan, att hans egna principer icke hade något inflytande på landets styrelse, måste nog befaras inträtta även nu. Om Chatham sades det vidare, att värt premiärministern hade utsett sin plan, fanns det för honom inte en tumbrödd mark att stå på. Då den omedelbara administrationen var fullbordad, var han inte längre någon minister.

London i oktober. Ulf Brandell.

Stockholms mest moderna, lyssta och komfortabla hotell DANS mådag Fredag Fullständigt tilltred med bad till varje rum o. dubbelst. Tel. N. 4430. Hvarsteds. 10000. 10000. 10000.

ATLANTIC Förestklassig Restaurant Utmärkt festvärdag Moderata priser

Den förlorade jämvikten.

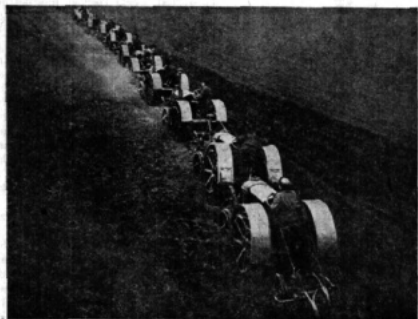
Dramatisk statistik över världskrisen.

När man betraktar omfattningen av de förluster som världen lider under sådana perioder av ekonomisk stagnation som den nuvarande, kan man inte undgå att gripas av samhällets hittills nästan fullständiga oförmåga att föreslå några botemedel för katastroferna, hette det i den resolution, som låg till grund för Förbundsårsamlingens beslut i fjol att låta verkställa en utredning om världsdpressionens väsen och utveckling.

Alldeles i samma veva som den ekonomiska krisen för Sveriges vidkommande tillspetsades därhän, att vi måste övertge guldmyntfoten, utkom denna utredning, som på uppdrag verkställdes av professor Berthl Ohlin. Den har utförts i samarbete med de institutioner i olika länder, som syssla med konjunkturforskning och ekonomiska undersökningar. Till största delen är den rent beskrivande. Förloppet i den småningom skeende världsförändring, som föregått den akuta krisen, skildras med stöd av tillgänglig statistisk Utredningen går fram till september 1931. Den stannar sålunda på tröskeln till pappersmyntfotens tidsavsnitt. Trots den i någon mån förflyktigade aktualitet, som detta innebär i jämförelse med händelserna senare störtutveckling, erbjuder boken en tillräckligt dramatisk och mycket upplysande lösning.

De rubningar i balansen, som kännetecknat det ekonomiska livet under åren före den nuvarande krisen, äro betingade av en mängd orsaker. Dels betydde kriget en omställning av produktionen på många punkter, som icke utan störningar kunde anpassas till den följande fredshushållningen. Dels ha nya, oerhörda produktionsökande framställningsmetoder slagit igenom

inom såväl jordbruk som industri. Samtidigt har det politiska livet tryckts av ett misstroende och en skräck för flentiga konkurrenter som kanske sällan föll och med allahanda konstlade medel, tullar, importförbud etc., har man på politisk väg hindrat utbytet mellan länderna av en annars underlättade produktionens alster. Dels ha guldrörelser och kreditförhållanden väsentligt ändrats.

Det nya jordbruket: Traktorkolon. (Ur U. S. S. R. in Bau)

Också på efterfrågens sida framträdde förändringar. Med växande välsänd har den kommit att till en viss grad inriktat sig på förnödenheter, som kanske äro mera beroende av en modets växlingar och skiftningar i köpkraften än tidigare behovstillståndet. Den enformiga levnadsstandarden från förr, med vissa slag av billigt bröd, grova kläder och husgeråd t. ex., har utbytts mot den oändliga mångfald av kvaliteter, den utvidgade önskelista på nödvändighetsartiklar, som utmärker vår tids vardagsliv. Den enskilde köparen med sina privata önskemål

träder här fram på arenan. Hans smak för silkesstrumpor eller franska bröd, radioapparater, gramofoner eller bilar avslöjas i ljuset av statistiken och insättes i sitt stora sammanhang. Ju mer av efterfrågan som inriktas på varor utöver vad som är nödvändigt för livets blotta upphållande, dess större grad av föränderlighet i denna efterfrågan gör sig i allmänhet märkbar. Dess större grad av känslighet inför prisförskjutningar och medväxlingar.

Stabiliteten på världsmarknaden var av ovannämnda och andra orsaker ganska undergrävd, när — delvis i samband med dessa omständigheter — det långvariga prisetallet på

ningen över den maskinella omväxlingen inom jordbruket. Låt oss ta vetodlingen som exempel på de förändrade produktionsvilkorens verkningar. Under kriget sjönk vetearealen i Europa med en femtedel. Bristen fylldes under tiden av Förnta Staterna och Canada, som ökade sin produktion. När Europa reop sig kvarstod dessa länders för vetodling utnyttjade areal. Därtill kommo snart Ryssland och Australien. Ett av villkoren för den ökade produktionen var införandet av arbetsbesparande maskiner. Under år 1928 såldes t. ex. från Förnta Staterna inte mindre än 141,000 traktorer, därav övert till 20,000 till Canada, nära 5,000 till Ryssland etc. Den stegrade produktionen motsvarades inte av ökad konsumtion, eftersom efterfrågan till viss grad vänt sig till andra produkter och det internationella utbytet försvårades. Men inom jordbruksländerna åstadkom prisetallet inte någon inskränkning i odlingen. Vete lagrades i spekulativ väntan på bättre tider. Jordbrukare bruka i regel söka möta dåliga tider med ökad produktion, inte med inskränkning, heter det i utredningen.

Den bristande överensstämmelsen mellan priserna på jordbruksprodukter och råvaror å ena sidan och färdiga varor å den andra, har ju varit den nuvarande depressionens mest utmärkande drag. Utredningens sakliga framställning av förloppet, utan kommentarer eller råd, ger all önskvärd klarhet över det rådande ekonomiska systemets ofullkomligheter. Och botemedel? Inte fastställas. Här må endast slutraderna avslöjas:

»Den uppfattning som råder på många håll, att varupriserna måste fortsätta att sjunka, är en av orsakerna till de finansiella svårigheternas makt att ytterligare deprimerade handel och industri. Denna vitt utbredda tro är i själva verket ett av de största hindren för ekonomiskt tillfrisknande. Hur man skall kunna avskaffa denna tro är ett av de

Det omtyckta
Biskops-Brödet
å 2.20 per kartong rekommenderas.
Creme-Zwieback
Akta Schweitzer-korpor
i askar å 1:50 och 1/4 box å 5 kr.
Ny sändning
Arvid Nordqvist H.A.B.
Bjergjarlgatan 24

NRG
KAPITALISMENS DILEMMA.

Den av Nyradikala Gruppens diskussionsförening anordnade diskussionsserien om Kapitalismens dilemma fortsätter torsdagen den 5 november 1931 med ett andra sammanträde, som äger rum i Konsums restaurang, Sveavägen 68, 1 tr., kl. 20 precis. Kvällens inledare blir direktör Albin Johansson, Kooperativa Förbundet. Diskussionsämnet heter På sidan om nationalekonomien. OBS! Endast medlemmar av Nyradikala Gruppen, dess diskussionsförening samt särskilt inbjudna äga tillträde.

största ekonomiska problemen för dagen.

Det är svårt att avgöra i vilken utsträckning dessa ekonomiska svårigheter bero på andra orsaker än den långa depressionen och det våldsamma prisetallets förlamande inverkan. Utan tvivel har den politiska osäkerheten och den därav följande allmänna bristen på förtroende utövat ett störande inflytande på det internationella ekonomiska utbytet.

De ödesdigra följderna av denna brist på förtroende bli allt mera oförankliga. Utan att detta förtroende återställs finnas inga utsikter till det ekonomiska livets förnyelse.»

C. H.
The Course and Phases of the World Economic Depression. Geneva 1931. Utgiven av N. Fa sekretariat. Kr. 6.

VI STÅ TILL TJÄNST

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGGATAN 65 • 73 37
GOTGATAN 52 • 333 09

BEGRAVNINGSBYRÅ
BEGRAVNINGAR om- bestyrjan
ERNST A. CARDELL
Folkungatan 52 • Tel. 40 40 90
(nervt Göttingen)

Blommor & Frukt
S:t Eriksgatan 108
Telefon 3 869 35
G. JONSSON

BOKBINDERI
Holmströms Bokbinderi
Hammngatan 34 & g.
Rekommenderas för allt arbete inom branschen. Billiga priser. Snabb leverans. Gediget arbete.
Ring 99 37 och vi hämta.

BORDSVAITTEN
Drick Ramlösa
Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

DAMPFRISERING
Sigrid Aastrup
Långholmsg. 26 • 40 67 00
Brudklädesl
Omsorgsfull och skicklig behandling.

DAMSKRADERI
Otto A. Olsson
MODESLONG
Hammngatan 24* (biss). Tel.: N. 65 85.
Einner Ni de sista Parisnyheterna i Kappor och Klänninnar.

DESINFEKTION
för utrotande av all slags ohälsa verkställas under
Fullständig garanti
även med Cyanöfögas.
A.-B. Bitsch Desinfektion
Kardansumskaregatan 9
Tel. 11 18 30. Stockholm.

DIETHEM
Ida Larssons
DIETHEM
Malmkällnads 48 A, 1 tr. Tel. Norr 611
FRUKOST • LUNCH • MIDDAG
Läkarereferenser
Gräddin
Ren naturprodukt
Är
Dorina
Dorinernas gräddor
Ingen kolet biomak
Närande och hälsosam
A.-B. Gräddmejeriet
807 84 STOCKHOLM 82754

HANDARBETEN
Firma HANDARBETS-AFFÄREN
(G. ÖSSON)
KARLAVÄGEN 11 • F. 4. Odögatan 17.
Tel. Norr 1917.
Få beställning utföra alla slags uppdrag. Mådering, Tyllösnad, Franskvämsning, Monogram och Mönsterkompositioner. Uppgjorda arbeten, silka och gener på lager. Alla till lägsta priser.

HEMINREDNING.
florentine Sigturd Olrog
Birger Jarlsgatan 37. Tel.: 2 145 56
Aatelj för Heminredning
Föreläsning av Textil, Konstskalar m. m.

KEM. TVÅTT. PRESSNING
Stockholms Pressningsanstalt
Karlvägen 66, STOCKHOLM
Telefon O. 49 91.
Utför pressning, kemiskt tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemlämnas.

KONDITIONERI
Hildurs Kaffeetuga
Mästaremsalgsgatan 63. Tel. 74 48
(Ölmost av Klarv Nora Rydgatan)
Verkligt gott kaffe • Hembakat bröd
The. Choklad, Mjölk, Ledsötycker, Smörgåsar, Gröt & Ägg.
Beställningar hemlämnas.

KORGMÖBLER
Larsson & Larsson
KORGMÖBELFABRIK
Luntmakargatan 15 • Tel.: 20 15 73
Moderna tillverkningar. Lägsta priser.
Reparationer utföres.

MODEAFFÄR
ESTER M. PERSSONS
MODE, PALS & HANDSKAFFÄR
59 GOTGATAN 59 • Tel.: Söd. 301 69.
Obs! Inneh. av affären sedan år 1918.

Pigg & Matfrisk
Sitt till en av de äldsta
Järnmedelinen I DOZAN
Flörda av silken. På 1 och 2 gånk.

RÄNTILLVERKNING
HANNA HEDSTRÖM
RÄNTILLVERKNING
Thé-rån • Strutar • Kullar
SVEAVÄGEN 94 • STOCKHOLM
Etabl. år 1902. Tel. Norr 201 52.

SNICKAREVERKSTAD
EKLUNDS Snickerverkstad
Yngluggatan 7, 1 tr. n. b. Tel. 889 14.
Allt inom yrket. Möbelenoveringar, ompolering, ombonningar och omfärgningar.
Nya möbler på beställning.

Lucks Piekamhoffe

REVISIONSBYRÅ
BOKFÖRING
Bokslut, Deklorationer, Uppläggning av räkenskaper, Skiffranskrifningar o. dyl. utföres snabbt och säkert till billiga priser, under full diskretion.
WEDBLAD & ÅKERLUND
REVISIONSBYRÅ
Kardansumskaregatan 911 • Tel. 118 30

TAPETSERARE
K. S. BERGLING
Drottningstegen 102
Möbel, matt- och galleriarbete omsorgsfullt. Tel. 212198

RESOLUT
rensar stopp i röret
STEN & ÅKERLUND
WALLGATAN 11, TELEFON 15 10 71

URMAKARE OCH OPTIKER
Vid köp av Ur
vånd er alltid till en ansvarig fackman.
Firma TELÄNDER
Tel. 867 28. VASABERGLAN 1. Tel. 867 28.
Noggrant och på gläns.

Gynna
Tidevarvets annonsörer!

Kata träder fram.

EN KRONIKA kallar Fredrik Ström sin bok över Kata Dalströms liv, öden och äventyr. Utan anspråk vad beträffar stil och komposition har han lagt fram materialet för att låta Kata tala för sig själv. Materialet är främst hennes egna uppteckningar och desamma — jämte författarens hägkomster — insamlade berättelser och vittnesbörd från en mängd människor, som mött Kata på hennes olika arbetsfält och vida färder. Ävveln har lyckats. Kata Carlsberg-Dalström (född 1888 — död 1923) träder fram, omöjligt även för den som inte känt henne, överväldigande och oemotståndlig. Man måste skratta och gråta och förvånas.

Peder Svart — när han berättade om Gustav Vasa — hade knappast ett mera dramatisk livsöde, knappast mera spännande och gripande situationer, bättre slagfärdighet och drabbande ord att återge. Och en sak måste han sakna hos sin hjälte — om han nu märkte det eller inte — som däremot oviktigt ger grundtonen i kronikan om Kata Dalström: det stora, omfattande, djupsökande hjärnt.

Katas barndomshistoria är inte minst intressant — med de två barndomshemmen. Morfarshemmet, det egentliga — man får lust att säga det eviga barndomshemmet, skönhetsrikt, var Entöholm i Tjust. En rofylld herrgård, varifrån hon främst minns blommorna, kulorna, parken och sjön, och där hon hade vännen i kusk- och rättarbyrånaderna. Men föräldrarna bodde på bruket i Kevörp i Bergslagen. Kata lasar för Kevörp, inte bara för att hon är främmande för föräldrarna och däremot står morföräldrarna oändligt nära, men därför att hon tyckte där var fullt och hemskt. Hon såg gråhålen som stora, variga sår i den blomprydda marken och hon pinnades av gruspelets eviga gnissel. Men vännen fann hon också där, i gruvpojkar och bland de svarta smederna smältarna. Hon lärde sig beundra hur de betvingade den glödande metallen.

Det är som om en symbolisk krets dragits omkring Kata Dalströms liv av dessa två barndomshem som poler. Skönhetsrikt blev inte bara ett barndomshem, lika litet som den svenska industrin, vars hantliga uppåt hon delvis medupplevde i Bergslagens barndomshem. Skönhetsrikt var det hem som hon ytterst mödade sig för under hela sitt stormiga liv, agiterade för, organiserade för. Hennes kamrater i de tunga juridiska förhållandena alla mörka gruvhöljer hemma där likaväl som hennes ständiga följesvärd bland litteraturen — och religionen — mistare. — Det är ja sant, och inte bara en symbol, att Goethes Faust alltid låg innersitt i »giftlösen», handviskan, som var med på alla hennes färder, och för övrigt innehöll agitationstryck, tandborste och eudaeologeflaska. Oförgätligt är bilden av den natt — och den morgon! — när Kata efter ett föredrag i blåst och regn fäktat sin tillflykt till vedboden, eftersom dörren var låst till det ämnade nattgölet. Man hade funnit henne nallfört förlagen. Men på morgonen klarnade himlen, och Kata flyttade ut huggboken i morgonljuset och satte sig att läsa Faust. — Oförgätligt är också den stormiga färdén över Vita Haven. Mer än sextioårig, på väg till den röda interkontinentalen i Moskva, sätter Kata i trettio timmar orörlig vid masten på öppna däck. Då och då försöker hon ta till Faust och de indiska vedasångerna.

Trygghet
när Ni genom
Folket
och
Samarbete

Kooperationens försäkringsanstalter

Men vågorna blir allt lössande övermåttiga. Kata Dalströms historia för ju genom den svenska arbetarrörelsens genombrottsrid, genom den första härdarbeta-organisationistiden, genom stormstreck och reaktion. Den möter utmaningen och utfordran från världsrörelser och från den rika revolutionen. Kata är säkert den mest temperamentsfulla av rörelsens pionjärer och den som fattat vidst, som på en gång varit i centrum och i personligaste kontakt med människorna ute i levande livet — »hatad av en del, beruden på

Kata Dalström

händer av menige man inom partiet, svartskastad av de borgerliga som ingen annan inom partiet», säger hon själv. De trötta, de underbetade och hopplösa tog hon vid häret och gav dem stödet av en organisation. Men föga glädde det henne, när det socialdemokratiska partiet »kommit till makten, bosatt sig i det gamla samhället. — »Här sitter nu Hjalmar Brantings», säger hon till en vän, »vid vars sida jag kämpat i decennier, som statsminister, och Fredrik Thorsson, som varit min kamrat som agitator och uppvisare i trettio år, som finansminister i socialdemokratiska regeringar i konungariket Sverige, medan jag fortfarande reser omkring som simpel agitator, uppvisande folket, upptändande det att kämpa för republikan, för död åt militarismen, för kapitalismens krossande, för hela makten åt arbetarklassen. — Jag måste i denna min strid vända min glaven mot mina forna vännar — därför att jag icke kan tro att det är möjligt att på samma gång tjäna kungamakten och bekämpa den, styra det borgerliga Sverige och bekämpa det, in ansvarer för kapitalismen och tillintetgöra den.»

Det vore lockande att ur Kata Dalströms historia plocka fram flera exempel på den lag i hennes inre, som exempelvis barndoms- och skolliv i det allra sista bjöd henne att ständigt bryta upp — att alltid gå till vänsters som hon

självt hellt enkelt kallade det — och så slita banden med kamrater från det föregående skedet.

Det vore också oändligt lockande att med citat ur kronikan låta hennes framträdande på ett par speciella fronter: kvinnosakens och religionströrens. Beträffande den förstnämnda må bara till begrundan anföras tre av Ström citerade yttranden: »Jag älskar karlarna, ty hos dem finns det vilja, kraft och ordning, kvinnorna är ena väja, riktiga rö för vinden, efterblivna och enfalldiga.»

»Ni karlar är ena kråk, det blir ingen fart på framröksridandet förrän kvinnorna kommer med i spelet.»

»Med kvinnornas makttillgång kommer reaktionen, om vi inte desförinnan lyckats revolutionera kvinnohjärnorna.»

Rörelseteknik pr korrespondens.

Sverige har fått sitt första korrespondensinstitut för undervisning i motionsgymnastik, rörelseteknik, konstnärlig dans och plastik.

Det är Kinet-Institutet, som i dagarna öppnats i Stockholm. Dess expedition är inrymd i ett mycket moderat bita av Centralpalatset, med glasväggar och utsikt över halva staden. Dess verksamhetsområde omfattar allt sträcka sig över hela Sverige, omfattande både landsbygd och småstäder ända in i den avlägsnaste vä. Ty det är själva bilden med Kinet-Institutets arbete: att göra detta slag av dans- och gymnastikundervisning tillgänglig för alla, oberoende av yrke och hemort.

Namnet Kinetä kommer från det grekiska ordet *kinetik*, som betyder »konst att röra sig uttrycksfullt, ståt i institutets prospekt. Det har tagit sikte på det all-otfrånkomligare kravet på en rationellt tagd, på en gång rölig och oundvikligt motion, en motrikt mot det pressande, tunga eller stillastående arbete, som de flesta människor presterar. Fordringarna på energi, spänstighet och uthållighet ha skärpts, vilka arbetsområden det än gäller. Mer och mer har man insett hur nödvändigt det är att ha rörligt, genom sådana nöjen, där också de egna prestationerna spela en roll.

Kinet-Institutets arbetar sätter ett väntligt korrespondensinstitut. Materialet är delat i serie tryckta lektioner i trevligt utstyrd häften, med tydliga och enkla anvisningar för rörelserna att följa av betydande bilder. Dels en serie grammatikskivor med musik, komponerad för de olika rörelserna. Undervisningen är uppdelad på två kursar, en kortare för motionsgymnastik och rörelseteknik, en något längre för konstnärlig dans och plastik.

Eleven som bestämmer sig för någon av dessa kursar — de äro inom parentes sagt lämpliga för alla åldrar — fyller i och skickar in ett frågeformulär med angivande av sina prestationer spela en roll. Kinet-Institutets ledning står till tjänst med omgående svar, råd och anvisningar. Undervisningen tar omkring 2½ och 4 månader för resp. gymnastik- och danskursen. Det finns möjlighet för två eller tre personer att sätta sig ihop om en kurs, som på detta sätt blir billigare.

Ledaren för Kinetä-Institutet är skrift-

Böcker.

Ilja Ehrenburgs roman *Enhetsfronten*, vars tyska upplaga för några veckor sedan anmälades av Elin Wägner i *Tidnvarvet* säson »en roman om tändsticket», föreligger nu i svensk översättning, utgiven på Ljungbergs förlag. Dess svenska titel är *De heligaste ågödelarna*. Boken är intressant framför allt för vad den lär om om hur nutidens ryssar se på de värdar och idéer, som behärskar vä mäterländska värld. Det vill säga härska i den mån det härskar, som bestämmer värden på kronan. Den är intressant också som exempel på hur skönlitteraturen tar upp den moderna strörförändring och dess problem, hur den söker människors och idernas bakom de operosonliga och helighetsfulla noteringsarna av valutor och papper, som avgöra människöden.

Ilja Ehrenburg: De heligaste ågödelarna. Ljungbergs förlag, Stockholm. Kr. 6,75.

Olle och Gösta är namnet på en nyutkommen liten barnbok av *Marta Tamm-Götlind*. Det är en serie upplevelser i två småpojkar vardagstivlar, raskt och enkelt berättade, tydliga, tagna ganska direkt utifrån författarens egen barns verklighet. Passar för riktiga småbarn. De frjörda och hyggiga föräldrarna till Olle och Gösta äro ett sympatiskt drag i boken.

Marta Tamm-Götlind: Olle och Gösta. Två små pojkar upptåg och äventyr. Lindblads förlag. Kr. 1,75.

stillarrören och danskritikern *Viola W. Markelius*, som har korrespondens och organisationen om hand. Rörelserna äro utarbetade av danspedogen *Lalla Cassel*, musiken komponerad enkom för dessa rörelser av pianisten *Knut Brodin*. Både övningrörelserna och musiken äro ändamålsenliga, roliga och vackra. De inspirera. Fråga vem som helst av dem, som hade tillfälle att närmare systla med denna sorts dans eller motionsgymnastik och därvid haft förmånen äro arbetat till Knut Brodins musik. Ni får ett entusiastiskt svar.

Intresset för den nya undervisningen har också visat sig stort, berättar fru Markelius, bland olika yrkesgrupper — ända upp i avlägsna Norrlandsbygder. Alla upplysningar om Kinetä-Institutet lämnas av dess expedition, adress Centralpalatset, Stockholm. C.

På religionsstridsfronten stod ju hennes alla sista strid, mot det egna partiet, den moskvatrogna kommunismen, för hennes oeltrogenliga krav på andlig frihet. Ture Nerman var hennes huvudsakligare och »motsändare, och stridsmedveten och argumentering har till sin inberörd uppsatts i de sista dagarna delat mellan Nerman och de unga skalderna. Fast ingen nu med samma pondus som Kata kunnat säga: »skäre Ture, dina anklagelser tar jag med kusenode ros.

Men det är inte meningen att referera boken om Kata Dalström, utan att ge den en varm rekommendation. Dess innehåll ger värme och inspiration. Ty innehållat Everspeglar ju det verkligt stora skådespelet: hur en människöskig, av kärlek och eld, slungas ner på jorden, inandnas dess skönlhet, grips av vad människa sett som syner och utfört som arbete, men rister i alla ånkar, huggar in för att omforma, rassar, barnar, kämpar själarnas kamp i den tryckta luft och det grovaste språk, sliter ut sin kropp, utbärdr, besviks, går vidare — in till döden.

Honorine Hermelin.

Fredrik Ström: Kata Dalströms liv, öden och äventyr. En kronika. Tidens förlag. 20 häften à 40 öre.

Lunda
Tvättinrättning
Rekommenderas.
För tvätt, mangling och strykning till Restauranter, Hotell, Pensionat och Banker samt familjevätt och strykinrättningar.
Omsorgsfullt arbete och humana priser.
Klädderna försäkrade under tvättningen.
Innehavare:
AUGUST GUSTAFSSON
Telefon: Drottningholm 20 och 120.

margarin-köpande fruar föredra alltmer kooperativas EVE specialblandning 1:10 Solros högsta märket växtmargarin —:90

Bland tidevarvets mest anlitade boktryckerier står Zetterlund & Thelanders fortfarande bland de främsta
Radikal prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.
SKIPPBRÖN 40 • STOCKHOLM
Telefon: Norr 311 80 (5 linjer)

Ida Norman = Skomagasin
Humblegårdsgatan 6 • Tel. 786 15
Rekommenderas
REPARATIONER UTFÖRAS
REELA VAROR Vid uppvisning av denna annons lämnas 5 % rabatt. LÅGA PRISER

Ståndrätt i Ungern.

Statens förbrytelser omkring tågattentatet.

Av MARIA LAZAR.

I det fåtal civiliserade länder, som kommer ståndrätt endast vid krig.) Europa äger, gör man sig knappast någon föreställning om det tillstånd av medeltida barbari, som ännu råder i många av denna världslösa länder. Vad som ända sedan motrevolutionens dagar berättats om de ungerska fångelserna, om blodsdåden, som utförts av Ungerns vita officerare, överträffar den europeiska hjärnans fantasi till den grad, att den oivillkorligen vägrar att sätta tro till vad som förstås. Vad man inte vill veta, tror man heller inte på. Alltför gärna kallar man det överdrift, när det berättas att fångar i Ungern pryglas till krympningar, underkastas regelrätt tortyr, att man låter obevakade politiska motståndare försvinna i Donau, att man anordnar pogromer och inte ryggar tillbaka för någon misshandal, så fort en av de förhatliga kommunisterna bara kan anas.

Nå, för allt detta får man sällan ett bevis i sin hand. Men vad som för närvarande försiggår i Ungern, officiellt, med statens tillåtelse, är så upprörande, så skamligt, att det inte kan råda någon meningslöshet; åkthet därom; att hela Europa måste skämmas för att hysa ett land med en sådan regering inom sig. Vareda tidningsläsare som tiggande och motståndslösa dessa fakta utan kommentarer i pressen, skulle skämmas.

Hela världen känner till de tågattentat, som kulminerade i det hemska attentatet vid Bia Tobagy i Ungern. Efter attentatet fann man en lapp, där det stod skrivet att det gjalde anslag från det arbetslösa proletariet mot kapitalisterna. Det hette sålunda genast, att det var ett kommunistiskt attentat. Den borgerliga pressen över hela världen tryckte av meddelandet. Det föll ingen in, att den kommunistiska rörelsen, som har hela Sovjetryssland bakom sig — en makt, som kommer världsmarknaden i Europa och Amerika att därå — torde ha ganska liten anledning att företaga något så vansinnigt som ett tågattentat. Ingen tänkte på hur lättroget och självfallet den ungerska regeringen låt förkunna ståndrätt för hela landet för denna fattiga papperslapps skull. (Enligt vissa länders lagstiftning kan ståndrätt, av syrtens domstol, upprätthållas vid moter eller uppri i fredstid, för att på stående fot döma svåra förbrytelser. I de flesta länder före-

Romanen som inte fick priset.

(Forts. fr. sid. 1).

gatan, är ett skrik, ett genomträngande, ständigt återkommande kvinnoskrick.

Det är fru Ravn som skriker, den sköna fru Tordis Ravn, som rymt från sin man, fast beslutet att klara sig på egen hand. Hon hyr ett rum hos fru Welland. Nu ligger hon i ett hysteriskt anfäll och skriker: »Tag mig hem! Jag vill hem igen!»

Tordis Ravn är en modern Nora. Hon är övergångskvinnan, allt i bunden vid det förgångna, med sina djupaste och ömtåligaste rötter i de gamla livsformerna, men med ett lidelsefullt behov av ny livsföring, frihet, suveränitet. Hon vill frigöra sig, avskaka sig det förnedrande beroendet, självständigt gestalta sin livsform. Men hon misslyckas. Hon misslyckas, emedan samhällssystemet inte här plats för den nya människotypen. De intimsäte samhälleliga formerna förgävsätter kvinnans beroende och omöjliggör hennes oberoende. Tordis Ravn är inte en av dessa starka och oböjliga revolutionärer, som kan frönda mot ett helt samhälle utan att gå under. Hon går under. Förgävs ropar hon: »Jag vill hem igen! Det finns inte till »hems» för henne. Ett hem finns bara för den gamla Eva, för »smannens kvinna». För den självägande

snarast möjligt överlämna honom åt bödeln, och den korta och grymma processen mot den unge banktjuven, måste komma till den övertygelsen, att de förut nämnda fruktansvärda skildringarna av gräsligheterna i Ungern i stort sett äro med sanningen överensstämmande.

Ståndrätten är ännu inte upphävd. Det är möjligt att attentatet vid Bia Tobagy endast var den ytre anledning till att den blev införd. Att dess orsak ligger djupare i landets katastrofala ekonomiska nödläge, som inte längre kan hemhållas, i befolkningens försvinnande och raseri över den ständigt växande nöden. Det är möjligt att de styrande verkliga len i dödsängest för vad den kommande vintern skall medföra. Trots detta kvarstår den oförställda brutalitet, med vilken de låta avrätta första bästa offer, den tjuvgejstige pojken. Var det bara en överlagad handling av grymhet. Eller bevisar denna grymhet vad de ungerska myndigheterna äro i stånd till, när det kommer till det yttersta. Med eller utan rätt.

Attentatet vid Bia Tobagy, som utförts av en — måhända vansinnig, i varje fall efter vad som hittills är bevisat — enskild person, är ett fruktansvärt dåd. Men detta är en förbrytelse som faller utanför samhällets ram. Ännu förlärligare och mera ödesdigra äro sådana förbrytelser, som begås inom samhällets hank och stöt, sanktioner av dess högsta företrädare. Ty först här uppbaras det rena barbariet.

Ännu ett litet bidrag till samtidens kulturhistoria: I universitetsaulan i Wien hade tyska studenter strax efter attentatet vid Bia Tobagy låtit sätta upp ett anslag, som direkt uppmanade till judoförjelser. I detta anslag påpekades nämligen att fjöröven av attentatet oivillkorligen måste vara jude, eftersom dådet utförts på Försöningsdagen — ett tydligt bevis för att förbrytaren vetat skona sina trosfränder, som av sin religion är förbjudna att resa på denna dag!

Detta hände i Budapest och Wien i oktober, nådens år 1931.

Maria Lazar.

kvinnliga människan, den nya kvinnan, har samhället intet hem.

Detta illustreras på ett förfärande sätt i Hoels roman. Samhället presenteras där av hyreskasärnen, det personliga huset, där Tordis Ravn hyr ett rum. Bakom de gamla anständiga hemmens dörrar lurar männen på henne — den hemlösa, deras lystenhetens byte. De vill »åga» henne. Bakom samma dörrar lurar också kvinnorna, de anständiga hustrurna, på henne — förförerskan, fridstörerskan. De vill driva ut henne, jaga henne på gatan. Någon kvinnlig solidaritet är det inte tal om. Tvärtom! Djungelns lag råder: kvinnan i det moderna hyreshuset är alltjämt bara honan i urskonen.

Tordis Ravns öde är en hel kvinnogenerationens — övergångsgenerationens — tragiska livsöde. Den som har bläck för den oerhörda livsömgestaltning kvinnofrigörelsen under de senaste decennierna medfört — och de revolutionära krav den i sin fortsatta oemotståndliga utveckling ställer på framtidens samhälleliga former — måste förvåna sig över att detta problem så sällan framträder (i sina mest djupgående konsekvenser) i den moderna romanen. För all del, »den moderna kvinnans» spelar en stor roll i dagens romaner — men endast som en schablon, ett pikantier, en madonna vid biratren eller i flygarhytten. Sigurd Hoel har, medvetet eller omedvetet, gripit ett stoff som bara ligger och väntar på konstnärlig lösning.

Det är typiskt för vår tids artificiella inställning till litteraturen, att man i detta fall med en axelrykning pekar på Ibsen. Jävål, Nora är antiker! Men Nora rediöva är det inte! Hon är levande stoff, tragisk verklighet. Hon går omkring mitt ibland oss, hennes drama utspelas inför våra ögon i hyreshusens ligenheter, i de välombonade »hemmen» såväl som i ungariskflickornas för alla stormar utsatta enskilda rum!

Man kan också utläsa helt andra lärdomar ur romanen — den är mot-sägelsefullt rik och facetterad som livet självt. Man kan ta fasta på mannens anteckningar, vilka avslutar boken, och få belägg för sitt kvinnoförakt. Men det sällsamma är att Tordis Ravn, som själv inte alls uppträder direkt — utom med sitt hysteriska skrik — att hon växer fram i tragisk oantastbarhet just genom de motsettelserfulla vittnesmålen. Mannen vittnar om hur oömsjettigt det är för honom att leva i aktenskap med henne. Hyresgästerna i huset vittna om hur oömsjettigt det är för samhället att hysa henne. Hennes egenvärde har ingen annan förespråkare än det vetlösa skriket. Men det är talande. Den som vill och kan lyssna, skall höra detta skrik i många hus, även där det inte blivit så hörbart. Och det växer till en dom, inte över henne som skriker, och inte över mannen-motparten, utan över samhället som upprätthåller föråldrade livsformer. Och inte minst över de kvinnor som alltid och på alla områden är de första att kasta sten på kvinnliga outsiders.

»Om kvinnorna höll ihop som karlarna, då skulle ingen väga trampa på oss», säger en sköka i ett nyutkommet skådespel av Tage Stam. Jag överlämnar åt Tidevarvets läsare att begrunda innebörden i detta bitert tragiska »om».

Hagar Olsson.

För en krona

erhåller Ni

Tidevarvet

varje vecka från den 1 november till årets slut.

Inskänd avgiften

på

Postgironummer 1544

eller i frimärken till

TIDEVARVETS exp.

SLUSSPLAN 1-3, STOCKHOLM

Ny fredstidskrift:

Mellanfolkligt samarbete

»Ett initiativ som detta måste påverka intresset och stöd i vida kretsar.»

Sv. Morgonbladet.

»Det vore önskvärdt, att den kunde frägas ut i vida kretsar av vårt folk... den värdefulla och billiga läsning som den erbjuder.»

Karlstads-Tidningen.

»... utmärkt och väl dokumenterade uppsatser... en stor uppgift att fylla.»

Arbetet.

Under år 1931 utkomna 8 nummer.

Pris kr. 4:— för år 1931.

Prenumeration kan ske genom posten eller genom insättande av penningestulpet i Informationsbyråns postgironummer 50990.

Nya Brevhyrter: ERIK SJÖSTRAND: Arbetets internationella reglering. Kr. 1:50.

HENDRIK DE MAN: Socialism och nationalfascism. 65 öre.

Informationsbyrån för fredsfördrag och mellanfolkligt samarbete.

Lilla Nygatan 4, Stockholm. Tel. 138 09.

»Man kan inte undgå att ta intryck av hans glada stridshumör, språkande vitalitet och musiska framställningskonst.»

skriver Fil. Dr. E. E. Ehnmark i tidningen Upsala om

H. L. Mencken:

Samlade Fördomar

7:50

BONNIERS

CLARTÉ

Tidskrift för socialistisk politik och kultur.

Redaktion: Ernst Barany, Lell Björk, Bengt Helger, Yngve Kånpe, Arnold Ljungd.

Prenumerationspris 3 kr. pr. helår. Postbox 433. Postgiro 2847, Stockholm.

POETEN OCH PUBLIKEN.

(Forts. fr. sid. 1.)

de unga skaldernas uppläsning i våras i Stockholm med en livligt deltagande publik, som fylde Konserthusets stora sal. Och de ofta återkommande diskussionerna både offentligt i pressen om vad som menas med profetiska dikten, om den nya dikten livsrikt, om dess förhållande till ångens verklighet, den verkligt, som vi just nu leva mitt uti — allt detta tyder på ett paritagskap, som endast förekommer i livsfrågor.

Det finns många beröringspunkter mellan oss och England, även då det gäller poesi. Vår folkkaraktär har som den engelska ett yttre skal av kyta, vi döja eller undertrycka våra känslor av blyghet eller rädsla för att göra oss löjliga. Men de blomna upp i skaldernas ord, som vi nästan alltid uppskatta. Kanske vi inte strax erkänna vår uppskattning, åtminstone inte när det kommer något nytt, som vi inte genast känna igen oss värt eget. Allt detta skildrade mr. Sitwell som engelska kännetecken utan att ana, att han lika väl kunnat låta det passera för svenskt. Den engelska poesis har inspirerats av den milda skönheten i det engelska landskapet och nu på de yttersta dagarna även av de stora städerna, av teknikens under. Känna vi igen oss själva här?

Men vi skola inte förhäva oss. Den engelska skaldkonsten har större och mångfärta traditioner än vår och man skall inte tro, att den nuvarande modernistiska skolan underkänner dessa traditioner. Men en av de viktigaste har alltid varit, att skalden, om han kan räknas till de stora, sökt sin inspiration hos något nytt, att han alltid står i kontakt med tiden. Det nya, som mr. Sitwell kännetecknar som sitt, är att dikten skall vara inte bara modern och inspirerad av det moderna livet, utan den skall vara kvick och träffande. Poesin är ett samtal mellan gudarna och skalden, det kan röra sig om allt mellan himmel och jorden, blist och dunder, kärlek, filosofi, sade, vardagsliv. Men ett vet jag, sade mr. Sitwell, och det är att man aldrig skall ha ledsamt i gudarnas krets. Skalden måste äga den magi, som sätter honom i stånd att frambesvärja gudarna, de skola komma på hans vink, om han

förstår den rätta magiska formeln. Men hur, o publik förhåller du dig själv till den magiska formeln?

Det finns enligt mr. Sitwell inte bara en skald och en dikt, som är en färdig produkt likt några rader på en griffeltavla. Nej, läsaren måste ha det rätta sinnet, även han tar del i en skaparakt, då han anammar dikten. »Musik är vad som vaknar inom oss, då vi bli påminda av instrumenten», säger Walt Whitman. Och mr. Sitwell förklarar, att läsaren inte kan få vara passiv mottagare. Han skall äga skönhetsinne och kärlek till vers, så att han för sig kan fullborda, vad dikten antyder.

Dikten får inte vara enbart en uppräknning av yttre fakta, vore de än aldrig så skönt sammanställda för örat. Den måste äga »den långa dimensionen». De tre första är välkända, det är välld, form, rytm. Men den fjärde heter livslängd, utan denna brinnande eld saknar dikten liire värde.

Rimrad eller orimrad vers, det har ingen betydelse. Om en dikt kräver den orimrade formen, beror det på någon innebärande egenskap hos den, att den måste uttryckas på fri vers. Den orimrade versens förtredda och nackdelar diskuteras i England redan på 1000-talet. Milton försvårade den fria versen, Dryden rimrad, som ger dikten hållning och ans. Vad ha de moderna mera att komma med? Ingenting — utom sig själva, att mottaga eller uteslutas från dem, som de vända sig till. *Elisabeth Krey-Lange.*

MÖTESPLATSEN

Göteborgsavdelningen

av Svenska Kvinnors Västerförbund och Föreningen frisuända kvinnor i Göteborg hade torsdagen den 15 okt. gemensamt sammankommit i Göteborgs Idén. Därvid inleddes fr. Karin Cardell diskussion över sammet: *Vad vill Open Door?* Till sammanträdet voro socialdemokratisa kvinnoklubbar inbjudna.

Efter föredraget följde en livlig diskussion där särskilt nattarbetsförbundet, arbetsförbundet vid barnarbörd och gilt kvinnans försvärsarbete blevo föremål för meningssutbyte.

ÄR DETTA DEMOKRATI?

(Forts. fr. sid. 1.)

själva den blygsammare uppgiften att ordna, tolka och fullfölja konsekvenserna av ett beslut. Som ordförande i beredningen skulle då det socialdemokratiska partiets ledare; beredningen denna sekundära uppgift. Då han som partiledare griper in vid försöksomröstningarna till partikongressen, där det gäller partiets ställning till valprogrammet, lägger han sin auktoritet in för den åsikten att diskussionen om Sveriges hållning till nationell och internationell avrustning bör börja först då beredningen är färdig. I sin dubbla egenskap av ledare av beredningens arbete, och socialdemokratiska partiet skulle Per Albin Hansson då faktiskt ha makt att bestämma tidpunkten, då vi skola få diskutera och välja på denna fråga.

Hur länge skall det dröja? Om beredningens arbete är så beroende av utrikespolitiska händelser, hur kan man vara säker att det inte sker något som gör att den måste börja om från början igen, när den nästan är färdig.

Vi medborgare betala ju klokt folk som utför utrednings- och expertisarbete åt oss, det är nödvändigt. Men menade vi någonsin att en beredning därför skall få sitta som ett block för den offentliga diskussionen och de viktiga avgrändarna, fast tiden är inne för dem?

Det är väl meningen att den skall hjälpa oss. Vi ha vissa hjälppunkter för vår uppfattning om svenskt handlande i Genève. Krigets nya, förändrade karaktär, dess inriktning på civilbefolkningen, den försämrade ställningen för den som går in för ett blott försvar. Antag att vi redan nu skulle vilja diskutera de frågorna med försvarsberedningen. Vore det ett helgerän, ett skändande av heligt rum och fridlysta personer? Eller antag att vi ville veta, vad beredningen i kraft av sitt vetande säger om påståendet, att det icke finns en formel för gemensam och proportionell lika nedrustning för alla. Att vi ville få utrett begrepp internationell och nationell avrustning. Finge vi inte då tråda i kontakt med beredningen så långt vi behövde för att kunna välja ståndpunkt?

Om det är så att vi tysta måste vänta på beredningens behagliga tid, då ser det nästan ut som om demokrati betydde möjligheten för folkvalda demokrater att begå odemokratiska handlingar.

Prenumerera

på
Tidevarvet

KYRKKLOCKORNA ha ringt för att kalla männen till vapen. Alla som voro med därom minnas det hemska ringandet vid 1914 års mobilisering. Den gången var det ännu inte många som togo anstöt av att kyrkan användes att signalera till vapentjänst. Men nu finnes det en begynnande opinion inom kyrkan själv, som erfar som en skam kyrkans en gång så reputerliga samband med krigsmakten. Den består inte bara i klockornas användande som alarmsignal. Vi ha också kyrkliga kungörelser och väpningsmönstringar samt bönen för försvaret dels i den allmänna kyrkobönen, dels i litan på Långfredagen och bötadagen.

I dagarna ha svenska antimilitaristiska prästers och predikanters förbund som ledes av pastor Gylden, värdjat till regeringen att ur ributen ta bort varje återstod av bön för försvaret, befria prästerskapet från all befattning med militära kungörelser och rapporter och avskaffa klockringning vid mobilisering.

Regementspastoristjänsterna nämndes däremot icke, av föreningens meddelande att döma.

Vi denna framställan stödde sig Förbundet på det faktum att kyrkorna i Danmark och Norge äro helt avmilitariserade. I Norge har detta skett ganska nyligen och det var då där som nu här, inom kyrkan själv som oppositionen restes.

När retormen blir mogen här i landet, är inte så gott att veta. Men redan denna agitation är ett symptom på en ny askändning, ett nytt allvar på kristendomens ställning till kriget.

För kyrkan är dock det viktigaste ej att rädsla sin egen själ genom att vägra ta befattning med kriget, utan att ta upp kampen mot kriget med kraft och allvar och söka ta ur folket den ingrodda föreställningen att en särskild moralära gäller för blodstugutelser i uniform och att kristi kärleksbud gör ett undantag för dem.

EN RUSTNINGSPAUS för ett år i samband med nedrustningskonferensen är nu i princip gillad av flertalet stater inom Folkförbundet. De flesta stater ha gått med under förbehåll att granarna göra del samma. Men då alla de viktiga staterna äro med, torde detta villkor vara uppfyllt. I fråga om sjömilitära rustningar gäller Londonkonferensens avtal. Flygvapnet får en undertecknade förnya alltetter som gamla plan bli odugliga.

Denna överenskommelse är en överenskommelse mellan regeringar och kan tråda i kraft utan ratifikation av parlamenten.

Elin Wägnér.

Vinterekipering

RÄV

ARETS MODE
Stor sortering till lägsta pris.
Rep. och konservering emottages.
KORSNAR WERNER HAAKE
Hornsgatan 68

Vid köp av

TYGER

vänd Eder till

Hansson & Skoog

Klädehandel
Drottningstaden 67
Näst emot SkansstegenSpecialaffär i Kapp-, Dräkt-
och Klädningstygrobes manteaux
fourruressalong alice
regeringsgatan 50
tel. norr 1832

TIDEVARVET

REDAKTION:

Telefon N. 48 42. Mottagningstid
10-12.

EXPEDITION:

Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4
e. m. Postgiro 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:-, halvår kr. 3:-,
kvartal kr. 1:50. Lönummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931

Zetternid & Theanders Boktryckeri-A.-B.

Den arbetande nutidskvinna

måste sköta sin kropp för att inte bli gammal i förtid, håglös, tung och ovig. Många gånger har nog också Ni haft goda övningar, men Ni har inte haft tillräckligt tillräckligt, enformiga övningar. Ni har börjat och slutat, börjat på nytt och slutat igen...

Nu

genom **kineta-systemet**

blir den nödvändiga fysiska träningen till en daglig rutin, till ett nöje, som Ni inte vill undvika, sedan Ni en gång börjat. Ni kommer att längta efter den könska av livsgladje och kroppsig välbefinnande, som träningen enligt **kineta-systemet** till den medryckande, suggestiva musiken ger Er.

Särskilda korrespondenskurser med speciellt komponerad gramfonmusik i motionsgymnastik och rörelseteknik samt i konstnärlig dans och plastik.

Sakkunnig ledning, låga kursavgifter, lätta avbetalningsvillkor.

Sänd in nedanstående kupong till

kineta-institutet expeditionen, Centralpalatset, Stockholm.

Gratis-kupong

Var god känd mig kommande till Eder brochyr om kineta-systemets korrespondenskurser. Jag intresserar mig för kursen i **motionsgymnastik** och **konstnärlig dans**. Skicka över det som ej passar i

Namn:

Adress:

31 Regeringsgatan 31

